

کاشف قبر «مختار» که بود/ سیدمهدی چگونه «بحرالعلوم» شد

سیدمهدی طباطبایی بروجردی ملقب به «بحرالعلوم» کسی است که امام زمان(عج) را ملاقات و به لطف عنایات حضرت، مقام ایشان در مسجد سهله را تعیین کرد. همچنین محل قبور مختار، حضرت صالح و هود را مشخص کرد.

24 رجب سالروز وفات علامه بحرالعلوم

کاشف قبر «مختار» که بود/ سیدمهدی چگونه «بحرالعلوم» شد
سیدمهدی طباطبایی بروجردی ملقب به «بحرالعلوم» کسی است که امام زمان(عج) را ملاقات و به لطف عنایات حضرت، مقام ایشان در مسجد سهله را تعیین کرد. همچنین محل قبور مختار، حضرت صالح و هود را مشخص کرد.

حجت الاسلام والمسلمین مهدی رستم‌نژاد، عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی(ص) العالمیه در گفت‌وگو با خبرنگار آئین و اندیشه فارس در خصوص فرارسیدن سالروز وفات علامه بحرالعلوم گفت: علامه بحرالعلوم از نوادگان امام حسن مجتبی(ع) اهل کربلا و متولد 1113 شمسی و نام اصلی او «سیدمهدی طباطبایی بروجردی» است.

وی اظهار داشت: پدر بحرالعلوم، سید مرتضی طباطبایی از علمای بزرگ کربلا و نجف بود که علامه بحرالعلوم دروس حوزوی را - از مقدمات تا خارج فقه - در محضر پدر بزرگوارش فرا گرفت، همچنین اساتید بزرگوار ایشان که همگی از فقهای طراز اول بودند شامل آیت‌الله بهبهانی، شعبه حرّانی (استاد فقه و اصول)، آقا میرزا ابوالقاسم مدرس(فلسفه) و استاد میرزا وحید اصفهانی در مشهد است.

این استاد دانشگاه ادامه داد: سیدمهدی به مقامات بلند فقه، اصول، فلسفه، کلام، تفسیر و عقاید رسیده بود به گونه‌ای که استادش وحید بهبهانی که مرجع کل آن زمان به شمار می‌رفت در اواخر عمر خویش دیگران را به سید بحرالعلوم ارجاع می‌داد.

* امام جمعه مکه در سن 80 سالگی توسط سید بحرالعلوم شیعه شد

عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی(ص) العالمیه عنوان کرد: علامه بحرالعلوم در سال 1186 قمری به قصد زیارت، عازم مشهد مقدس شد و به محض اینکه با علمای آنجا دیدار کرد به مدت 6 سال در مشهد اقامت کرد، با توجه به اینکه در آن زمان علامه بحرالعلوم در زمره مجتهدان بزرگ قرار داشت اما فلسفه، عقاید و کلام را از استاد میرزا مهدی اصفهانی آموخت.

وی درباره لقب «بحرالعلوم» گفت: وقتی میرزا مهدی اصفهانی دریافت که علامه بحرالعلوم در مباحث علمی همانند ماهی وسط دریا موج می‌زند، او را برای نخستین مرتبه، بحرالعلوم خطاب کرد و گفت: «انت یا اخی بحرالعلوم!» تو دریایی از دانش‌ها هستی و از این رو «سیدمهدی طباطبایی بروجردی» بعدها به بحرالعلوم ملقب شد.

رستم‌نژاد به بیان سیر تاریخی زندگی سید بحرالعلوم پرداخت و یادآور شد: علامه بحرالعلوم در سال 1193 قمری راهی حجاز شد و مدت 2 سال کنار خانه خدا ماند و «جارالله» شد در طی این دو سال چنان تسلطی به اهل سنت داشت که شاگردان مذاهب چهارگانه اهل سنت پیش او می‌آمدند و علامه براساس هر یک از مذاهب بر آنها تدریس می‌کرد و در واقع، در تمام این مدت علامه بحرالعلوم در تقیه بود.

وی افزود: زمانی که علامه قصد داشت از حجاز خارج شود مذهب تشیع خویش را به اهل تسنن اعلام کرد، وقتی علما و بزرگان اهل تسنن از این موضوع با خبر شدند مقابل او ایستادند اما علامه بحرالعلوم در بسیاری از مباحث، آنها را محکوم کرد و نکته جالب اینکه امام جمعه مکه در سن 80 سالگی به دست این عالم بزرگوار شیعه شد.

* تعیین جایگاه امام زمان علیه‌السلام در مسجد سهله برای نخستین مرتبه

عضو هیئت علمی جامعةالمصطفی(ص) العالمیه با اشاره به اینکه مدتی که علامه بحرالعلوم در مکه بود کارهای عظیمی انجام داد، تصریح کرد: این سید جلیل‌القدر، مواقیت حج و جایگاه انجام برخی مناسک حج را مشخص و سنگفرش‌های حرم را به گونه‌ای تعویض کرد که بنابر فقه شیعه، سجده بر آن صحیح باشد.

وی گفت: شاگردان طراز اول علامه بحرالعلوم نیز نشان از جایگاه سترگ او در حوزه علمیه دارد که از آن جمله می‌توان به شیخ جعفر نجفی معروف به کاشف الغطاء، محمد جواد آملی صاحب مفتاح الکرامه، ملا احمد نراقی صاحب معراج السعادة، سید عبدالله شبر از مفسران بزرگ و سید محمد مجاهد اشاره کرد.

رستم‌نژاد اظهار داشت: «کاشف الغطاء» شاگرد بزرگ علامه بحرالعلوم در وصف شخصیت استاد ارجمند خویش می‌گوید: جمعت من الاخلاق کل جميله، فلا فضل الا عن جنابك صادر؛ تو در اخلاق، تمام فضیلت‌ها را در خود جمع کرده‌ای، هیچ فضلی نیست مگر اینکه از جانب تو صادر شده و می‌شود.

وی در خصوص مهم‌ترین اقدامات اجتماعی علامه بحرالعلوم خاطرنشان کرد: این عالم گرانقدر، اقدامات اجتماعی بسیار خوبی را به ویژه در عراق از خود بر جای گذاشت که از آن جمله می‌توان به؛ تعیین جایگاه امام زمان علیه‌السلام در مسجد سهله برای نخستین مرتبه، تعمیر مسجد شیخ طوسی که هم اکنون حدود 1000 سال از قدمت آن می‌گذرد، تاسیس کتابخانه خطی در نجف با عنوان مکتبه بحرالعلوم، بالا آوردن سطح مسجد کوفه از رودهای اطرافش، مشخص کردن قبر مختار، حضرت صالح و هود(ع) برای نخستین بار اشاره کرد.

* بحرالعلوم، سیدی که امام زمان(عج) او را به آغوش کشید

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه با تاکید بر اینکه در کوچه پس کوچه‌های شب‌های تاریک نجف به دنبال حمایت از محرومان و فقیران بود، تصریح کرد: علامه بحرالعلوم در فضایل اخلاقی آنقدر والا بود که پدری مهربان برای طلاب محسوب می‌شد و صاحب نفوذ فراوانی میان مردم بود، همچنین همواره طلاب را به خواندن نماز شب ترغیب می‌کرد به طوری که حتی یک بار، کلاس درس خویش را به خاطر ترک نماز شب از سوی طلاب تعطیل کرد و خطاب به آنها گفت چرا من شب‌ها ناله‌ها و گریه‌های شما را هنگام نماز شب نمی‌شنوم!

وی گفت: از جمله اموری که از زندگی این سید بزرگوار نقل می‌شود ملاقات‌های علامه بحرالعلوم با امام عصر عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف است که شیخ عباس قمی آن را در منتهی‌الآمال آورده و در فواید الرضویه نیز به آن اشاره شده است، وقتی علامه بحرالعلوم در جلسات درس آیت‌الله وحید بهبهانی شرکت می‌کرد، میرزای قمی نویسنده کتاب «قوانین الاصول» می‌گوید: من با علامه بحرالعلوم با هم در درس استاد وحید بهبهانی شرکت می‌کردیم و در مباحثاتی که من با ایشان داشتم اغلب من تقریر کرده و درس را توضیح می‌دادم تا اینکه من به ایران آمدم و سید بحرالعلوم در نجف ماند.

رستم‌نژاد عنوان کرد: میرزای قمی سپس ادامه داد: بعدها وقتی شهرت علمی سیدبحرالعلوم به من رسید تعجب می‌کردم که این نباید تا این حد از حیث علمی قوی شده باشد تا اینکه من برای زیارت عتبات عالیات وارد نجف اشرف شده و سید را ملاقات کردم، با اینکه میرزای قمی، خود از بزرگان به شمار می‌رفت، می‌گوید: من دیدم سید بحرالعلوم همانند دریای موج و عمیقی از دانش‌هاست سپس از او پرسیدم: ما در یک درجه‌ای از علم بودیم لذا شما در این حد نبودی و چطور شد که به این معارف دست یافتی؟ سید رو به من کرد و گفت: میرزا این از اسرار است اما من آن را به تو می‌گویم به شرطی که تا زنده هستم به کسی نگوئی! علامه بحرالعلوم ادامه داد: چگونه این طور نباشم در حالی که آقايم حجت‌بن الحسن(ع) شبی مرا در مسجد کوفه به سینه مبارک خود چسباند!

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه درباره اقدام علامه بحرالعلوم در مسجد کوفه توضیح داد: ارتفاع مسجد کوفه آنقدر کوتاه بود که آب فرات وقتی بالا می‌آمد دیگر قسمت‌هایی از مسجد کوفه قابل استفاده نبود و علامه بحرالعلوم چندین متر در آنجا خاکریزی کرد، از این رو کسانی که با مسجد کوفه آشنایی دارند آن قسمتی که به کشتی نوح منسوب است علامه بحرالعلوم یک چاهی در آنجا قرارداد تا آیندگان بدانند چه مقدار از مسجد کوفه بالا آمده است لذا کل مسجد کوفه به دستور سیدبحرالعلوم خاکریزی شد.

سید بحرالعلوم در اواخر عمر با برکت خویش بیمار شد و در مدتی که توان تدریس نداشت در خانه می‌ماند و به مطالعه و تألیف کتاب مشغول بود تا اینکه در سال 1212 هجری قمری بنابر نقل برخی از افراد در 24 ذی‌الحجه و به قول دیگری در 24 رجب از دنیا رفت. پیکر پاک این عالم وارسته به صورت باشکوهی تشییع شد و در کنار مرقد شیخ طوسی و پشت حرم امیرالمؤمنین(ع) به خاک سپرده شد.